

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 2Co/83/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7819201265
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Matyiová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2024:7819201265.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Matyiovej a sudkýň JUDr. Anny Slovinskej a JUDr. Olgy Mičietovej v spore žalobcu A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom A., C. XXXX/X, zast. JUDr. Ladislavom Csákóm, advokátom, so sídlom Rožňava, Hviezdoslavova 4, proti žalovanej D. E., nar. XX.X.XXXX, bytom A., C. XXXX/X, zast. Advokátska kancelária JUDr. Erika Simanová, s.r.o., so sídlom A., C. XXXX/X, o určenie neúčinnosti právneho úkonu, o odvolaní žalovanej proti rozsudku 8C/16/2019-379 zo 7.3.2023 Okresného súdu Rožňava

rozhodol:

P o t v r d u j e rozsudok.

P r i z n á v a žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie (ďalej aj len „súd“) napadnutým rozsudkom určil, že odporovateľný právny úkon - Darovacia zmluva uzavretá medzi F. E., A. E., nar. XX.X.XXXX v A., trvale bytom ul. G. H. XXX/XX, A. ako darujúcim a D. E., A. E., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom C. XXXX/X, XXX XX A. ako obdarovanou, predmetom ktorej je darovanie nehnuteľností, a to: I. H. X. s veľkosťou spoluvlastníckeho podielu 1/1 k celku J. X. K. v bytovom dome pod súpisným H. XXX na parcele č. 2073/8, zastavaná plocha a nádvorie o výmere 481 m², podiel priestoru na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu, na príslušenstve a spoluvlastnícky podiel k pozemku: 260/10000, zapísaných na L. M. - N. L. A. na liste vlastníctva č. XXXX v katastrálnom území: A., v obci A., okres: A., je voči žalobcovi právne neúčinná (I.) a žalobcovi priznal náhradu trov konania proti žalovanej v celom rozsahu (II.).

2. V plnom rozsahu tak vyhovel žalobe skutkovo odôvodnenej tým, že dňa 20.6.2015 v Rožňave ho F. E., nar. XX.X.XXXX fyzicky napadol a spôsobil mu tým zranenia, ktorých liečenie si vyžiadalo operačný zákrok, komplikovanú liečbu a dlhotrvajúcu práceneschopnosť. F. E. bol za tento skutok odsúdený trestným rozkazom Okresného súdu Rožňava sp. zn. 1 T/1/2016 z 12.1.2016, ktorým poškodenému, v tomto konaní žalobcovi, bola priznaná náhrada škody vo výške 3.089 € za 180 bodov titulom bolestného a so zbytkom nároku na náhradu škody bol odkázaný na civilnú súdnu žalobu. Rozsudkom Okresného súdu Rožňava sp. zn. 5C/132/2016 z 13.12.2016 bol žalovaný F. E. zaviazaný zaplatiť žalobcovi 5.962.80 € s prísl. Bezprostredne po podaní žaloby o náhradu škody spôsobenej trestným činom, žalobca sa snažil vymôcť spôsobenú škodu na zdraví aj mimosúdne, formou výzvy z 18.11.2016, na ktorú však F. E. nereagoval, ale naopak v uvedenom čase vykonal nepoctivé právne úkony smerujúce k tomu, aby sa zbavil svojho nehnuteľného majetku s úmyslom ukrátiť žalobcu ako veriteľa. F. E. bol výlučným vlastníkom bytu konkretizovaného v bode 1. tohto odôvodnenia, ktorý v súčasnosti vlastní žalovaná, sestra dlžníka E.. Túto nehnuteľnosť nadobudla bezodplatne, približne v druhej polovici roka 2016 darovacou zmluvou, zavkladovanou do katastra nehnuteľností pod č. V 2315/16-2814/16. Darovaním bytu žalovanej sa dlžník E. účelovo zbavil svojho majetku s cieľom, aby sa úmyselne

dostal do ťažkej finančnej situácie, bezmajetnosti, lebo v čase prevodu (približne v druhej polovici roka 2016) vlastníckeho práva k predmetnému bytu na žalovanú, už dôvodne mohol predpokladať, že na základe súdneho rozhodnutia bude povinný uhradiť žalobcovi spôsobenú škodu na zdraví a na sťažení spoločenského uplatnenia. Uvedeným postupom sa snažil vyhnúť plneniu svojich záväzkov vyplývajúcich zo súdnych rozhodnutí. Prevodom vlastníckeho práva k spornému bytu na žalovanú sa výrazne zhoršila možnosť úspešného uspokojenia žalobcovej pohľadávky, lebo dlžník F. E. nemá dostatočný hnutelný alebo nehnuteľný majetok, z ktorého by bolo možné pohľadávky žalobcu v celom rozsahu uspokojiť.

3. Okresný súd Rožňava sp. Zn. rozsudkom 8C/16/2019-221 z 24.6.2021 prvýkrát vo veci rozhodol tak, že žalobu zamietol a priznal žalovanej náhradu trov konania v plnom rozsahu.

4. Po odvolaní sa žalobcu proti tomuto zamietavému rozsudku, Krajský súd v Košiciach uznesením sp. zn. 2Co/164/2021-282 z 25.2.2022 rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie. Vytkol mu, že sa obmedzil len na konštatovanie, že žalobu zamietol z dôvodu neexistencie vymáhateľnej pohľadávky v čase vzniku odporovateľného právneho úkonu, nezrejmil však, ako sa vysporiadal so skutočnosťou, resp. prečo ju nevzal do úvahy, že v čase jeho rozhodovania t.j. 24.6.2021, bol už odo dňa 9.9.2020 právoplatný (a teda aj vymáhateľný) rozsudok Okresného súdu Rožňava sp. zn. 5C/132/2016, ktorým bol dlžník F. E. zaviazaný zaplatiť žalobcovi 5.962,80 €. Odvolací súd poukázal na ustálenú súdnu prax (viď napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo/253/2012 zo 17.12.2013) podľa ktorej pod vymáhateľnou pohľadávkou v zmysle § 42a ods.1 OZ treba rozumieť takú pohľadávkou, ktorá bola veriteľovi priznaná vymáhateľným rozhodnutím alebo iným titulom, podľa ktorého možno vykonať exekúciu. V zmysle uvedeného rozhodnutia najvyššieho súdu pre vyhovieť odporovacej žalobe je postačujúce, ak pohľadávka žalujúceho veriteľa sa stane vymáhateľnou (vykonateľnou) v priebehu odporovacieho konania (v čase rozhodovania súdu), prerušenie konania o odporovacej žalobe až do skončenia konania, ktorého výsledkom môže byť vykonateľná pohľadávka, sa javí ako vhodné a súladné so zásadou spravodlivej ochrany práv. Nie je pritom rozhodné, či ide o pohľadávkou splatnú alebo nie, alebo či ide o pohľadávkou budúcu. Pre uplatnenie odporovateľnosti je právne významné, že veriteľ je skutočne veriteľom a že dlžník urobil ukracujúci úkon. Odporovacia žaloba však môže byť úspešná iba vtedy, ak je pohľadávka veriteľa vymáhateľná aspoň v dobe rozhodnutia súdu (napr. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27.2.2012 sp. zn. 4Cdo/198/2010). Bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno o tom, že pohľadávka je vymáhateľná a že dlžníkove právne úkony objektívne ukracujú jeho uspokojenie znáša veriteľ. Odvolací súd v okolnostiach konkrétne prejednávanej veci tiež poukázal na to, že v prípade právneho úkonu uskutočneného medzi blízkymi osobami, je potrebné vychádzať z tzv. obráteného dôkazného bremena, nakoľko sa predpokladá existencia vedomosti blízkych osôb o úmysle dlžníka ukrátiť svojho veriteľa. Blízke osoby sa môžu účinne obrániť proti odporovateľnosti len tak, že preukážu, že o úmysle dlžníka nemohli vedieť ani pri vynaložení náležitej starostlivosti (§ 42a ods. 2 OZ). Dal do pozornosti súdu prvej inštancie uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Obdo 4/2016 z 30.3.2017, publikovaného v Zbierke stanovísk NS a súdov SR č. 7/2017.

5. Súd prvej inštancie po vrátení veci ju posúdil podľa § 42a ods. 1, 3 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ), dospel k záveru o dôvodnosti podanej žaloby, a preto jej vyhovel. Konštatoval, že citované zákonné ustanovenia favorizujú právnu pozíciu ukráteného veriteľa a prostredníctvom konštrukcie vyvrátených zákonných domniek zjednodušujú odporovanie úkonom dlžníka, ku ktorým došlo medzi ním a osobami jemu blízkymi (§ 116, § 117 OZ), alebo ktoré urobil v prospech týchto osôb. Na právne posúdenie daných úkonov z hľadiska ich odporovateľnosti sa vzťahuje vyvrátená zákonná domnienka o vedomosti blízkej osoby a ukracujúcom úmysle dlžníka. Z povahy veci sa táto vedomosť prezumuje v čase uskutočnenia odporovateľného právneho úkonu. Rozhodujúcou skutočnosťou je pritom ukrátenie veriteľa, teda objektívny stav, ktorý svoje právne následky neodvodzuje od subjektívneho motívu alebo ukracujúceho úmyslu dlžníka. Úmysel dlžníka ukrátiť svojho veriteľa sa v týchto prípadoch prezumuje ex lege a jeho skutočný úmysel nie je na účely procesného úspechu odporujúceho veriteľa relevantný. Blízka osoba a osoba s rovnakým postavením môže účinne zabrániť odporovaniu zo strany veriteľa tým, že zákonnú domnienku v konaní vyvráti a preukáže, že ukracujúci úmysel dlžníka nemohla ani pri náležitej starostlivosti poznať. Povinnosť tvrdenia a dôkaznú povinnosť musí teda žalovaná strana v rámci vlastného procesného úspechu sústrediť na svoje úkony náležitej starostlivosti a nemôže argumentovať nedostatkom ukracujúceho úmyslu na strane dlžníka. V prípade blízkych osôb a osôb s rovnakým postavením zákon nepripúšťa záver o absencii ukracujúceho úmyslu dlžníka a pokiaľ

žalovaná strana neunesie dôkazné bremeno vo vzťahu k tomu, že ani pri náležitej starostlivosti nemohla prezumovaný ukracujúci úmysel dlžníka poznať, súd odporovacej žalobe vyhovie bez ohľadu na jeho reálnu existenciu. Za účelom vyvrátenia zákonnej domnienky o poznaní ukracujúceho úmyslu dlžníka musí blízka osoba a osoba s rovnakým postavením hodnoverne preukázať, že v súvislosti s uzavretím sporného právneho úkonu vynaložila takú relevantnú aktivitu, aby ukracujúci úmysel dlžníka poznala, alebo sa o ňom dozvedela. Bez predchádzajúceho vynaloženia náležitej starostlivosti vo vzťahu k oboznámeniu sa s ukracujúcim úmyslom dlžníka nemôže žalovaná strana efektívne zákonnú domnienku vyvrátiť. S osobitným dôrazom to platí v prípade prevodu majetku bez adekvátneho, prípadne bez akéhokoľvek protiplnenia (tak ako je to v tomto prípade, v prípade darovacej zmluvy). V opačnom prípade musí „blízky“ nadobúdateľ znášať riziko, že za splnenia zákonných podmienok sa bude môcť z predmetu prevodu uspokojiť veriteľ dlžníka, ktorý bol sporným úkonom ukrátený na uspokojení svojej pohľadávky. Súd odkázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo/109/2007 z 27.5.2008, podľa ktorého preukázanie úmyslu dlžníka nie je podmienkou odporovateľnosti vtedy, ak druhou stranou právneho úkonu sú osoby jemu blízke (§ 116 a 117 OZ) - v takomto prípade zákon úmysel dlžníka ukrátiť svojho veriteľa predpokladá. Z hľadiska posúdenia požiadavky vynaloženia náležitej starostlivosti zo strany blízkej osoby dlžníka, nemôže odkaz na vzájomnú dôveru medzi blízkymi osobami nahrádzať dôkaznú povinnosť žalovanej strany preukázať vynaloženie určitých konkrétnych úkonov náležitej starostlivosti tak, ako to predpokladá ust. § 42a OZ (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 5Obdo/4/2016 z 30.3.2017). Posúdenie výšky pohľadávky žalobcu a hodnoty majetku, ktorý po spornom právnom úkone dlžníkovi zostal, je jednou zo zákonných podmienok, ktoré musí súd skúmať skôr, než dospeje k záveru, že právny úkon je odporovateľný. Ak dlžníkovi aj po uskutočnení namietaného právneho úkonu zostane majetok, z ktorého je možné uspokojiť celú nespornú pohľadávku veriteľa, nemožno považovať takýto právny úkon dlžníka za odporovateľný (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 5Obo/137/2006 z 23.4. 2008).

6. V konkrétne prejednávanej veci nebolo sporné, že dlžník žalobcu F. E. bol právoplatne odsúdený za úmyselný trestný čin trestným rozkazom Okresného súdu Rožňava sp. zn. 1T/1/2016 z 12.1.2016, ktorým okrem iného bola dlžníkovi uložená povinnosť nahradiť mu škodu titulom bolestného vo výške 3.089 € a so zvyškom nároku na náhradu škody bol poškodený, ktorý je v tomto konaní žalobcom, odkázaný na civilný súdny proces. Súd mal za to, že už z tejto skutočnosti možno vyvodíť, že v budúcnosti dlžníkovi môže vzniknúť ďalší finančný záväzok napr. titulom sťaženia spoločenského uplatnenia, prípadne titulom nemajetkovej ujmy. Napadnutý odporovateľný právny úkon - darovacia zmluva bola uzavretá dňa 4.11.2016, pričom dlžníkovi žaloba o zaplatenie sumy 5.962,80 € s prísl. bola doručená dňa 2.11.2016, pred uzavretím darovacej zmluvy. Darovacia zmluva bola uzavretá bezprostredne po doručení žaloby o zaplatenie pohľadávky, čo tiež preukazuje úmysel bezodkladne previesť vlastnícke právo dlžníka k bytu na žalovanú. Dlžník F. E. zomrel XX.X.XXXX, dedičské konanie po ňom bolo zastavené pre nemajetnosť. Zo správy Sociálnej poisťovne z 30.11.2020 súd zistil, že dlžník bol poberateľom invalidného dôchodku iba od 16.3.2017 do 15.9.2020 vo výške 336,50 € mesačne. Vzhľadom na výšku invalidného dôchodku tento by nebol dostačujúci na vymáhanie pohľadávky žalobcu v exekučnom konaní. Súd sa nestotožnil s názorom žalovanej, že po smrti žalovaného žalobca nemal aktívnu vecnú legitimáciu v tomto konaní, resp. nalievavý právny záujem na určenie neúčinnosti právneho úkonu, keďže samotná smrť dlžníka sama o sebe nevyklučuje dôvodnosť podanej žaloby o určenie neúčinnosti právneho úkonu. Správanie žalovanej vyhodnotil súd tak, že táto nevyvinula náležitú starostlivosť k poznaniu úmyslu dlžníka, pričom v tomto prípade vynaloženie náležitej starostlivosti zákon predpokladá. K prevodu nehnuteľností spôsobom, ako to popísala žalovaná, došlo účelovým spôsobom. Neuveril žalovanej, ktorá tvrdila, že jej motiváciou bolo nadobudnúť byt, kým jej brat (dlžník žalobcu) ešte žije, pričom o byt nemali záujem dcéra ani syn žalovanej, preto žalovaná „súhlasila“ s tým, aby sa byt prepísal na ňu. Podľa názoru súdu účelovosti tvrdenia žalovanej o nutnosti „riešenia majetkových záležitostí brata“ ešte za jeho života nasvedčuje aj fakt, že nebol ženatý, nemal deti, nemal spolužívajúcu osobu, teda v prípade jeho smrti dedičom po ňom zrejme by bola jeho matka, ktorá v čase jeho smrti žila, teda majetok (byt) by „zostal v rodine“.

7. Súd dôvodil, že v podobných prípadoch je potrebné vychádzať z tzv. obráteného dôkazného bremena, pričom žalovaná svoju povinnosť tvrdenia nesplnila a neunesla dôkazné bremeno. Právny úkon, ktorému veriteľ s úspechom odporoval, je právne neúčinný a veriteľ môže požadovať uspokojenie svojej pohľadávky z toho, čo odporovateľným právnym úkonom ušlo z dlžníkovho majetku, a ak to nie je možné, má právo na náhradu voči tomu, kto mal z tohto úkonu prospech. V priebehu tohto súdneho konania žalovaná previedla svoje vlastnícke právo k darovanému bytu na tretie osoby a tak aktuálnymi

bezpodielovými spoluvlastníkmi pôvodne darovaných nehnuteľností sú B. B., nar. XX.X.XXXX, bytom H. XXXX/X, A. a N. B., A. N., nar. X.XX.XXXX, ktorí predmetný byt nadobudli na základe zmluvy o prevode vlastníctva bytu, zavkladovanej do katastra nehnuteľností pod číslom vkladu V-2763/2021 - 31/2022. Súd v tejto súvislosti poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR. Sp. zn. 4Cdo/44/2007 z 30.4.2007, podľa ktorého vlastnícke právo toho, kto mal z odporovateľného právneho úkonu prospech k veci, ktorá bola predmetom tohto úkonu, nie je podmienkou úspešného uplatnenia odporovateľnosti právneho úkonu podľa § 42a ods. 2/ až 5/ OZ.

8. O trovách súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a žalobcovi, ktorý mal vo veci plný úspech priznal plnú náhradu trov konania o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia.

9. Rozsudok napadla včas podaným odvolaním žalobkyňa z odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b/, f/ a h/ CSP, t.j. súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Navrhla, aby odvolací súd zmenil rozsudok tak, že žalobu zamietne a prizná žalovanej náhradu trov konania. Odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b/ je podľa názoru žalovanej naplnený tým, že v odôvodnení súdu absentuje vysvetlenie, ako sa súd vysporiadal so základnou námietkou žalovanej, týkajúcou sa nedostatku aktívnej legitímácie žalobcu v čase rozhodovania v dôsledku nemožnosti ani len začať exekúciu na majetok dlžníka z dôvodu straty jeho právnej spôsobilosti smrťou v priebehu patričnej lehoty, v ktorej mal nadobudnúť vykonateľnosť rozsudok 5C/132/2016 o pohľadávke žalobcu. Za skutkového stavu, ak teda nezačala exekúcia počas života dlžníka, konanie o dedičstve po dlžníkovi bolo zastavené pre nemajetnosť a dedička, matka dlžníka za jeho dlhy nezodpovedá, žalobca nemá žiadnu možnosť uspokojiť svoju pohľadávku z toho, čo ušlo z dlžníkovho majetku. Žalobca nemá možnosť uspokojiť svoju pohľadávku ani podaním návrhu na exekúciu voči žalovanej, lebo žalovaná nie je dlžníkom žalobcu. Súdu prvej inštancie odvolateľka vytýkala, že sa týmito jej námietkami nezaoberal, iba uviedol v 17. bode, že uviedol, že smrť dlžníka sama o sebe nevyučuje dôvodnosť podanej žaloby o neúčinnosť právneho úkonu. Z výpovede žalovanej vyplynulo, že v čase realizácie odporovaného úkonu žalovaná nežila s dlžníkom s spoločnej domácnosti a mala vedomosť o tom, že nikdy nemal žiadne dlhy. Nebolo sporné, že dlžník realizoval odporovaný právny úkon v ťažkom zdravotnom stave umiestnený na JIS v nemocnici a chcel ešte pred smrťou vyriešiť svoje majetkové záležitosti. Je logické, že za tejto situácie požiadala žalovaná o zrýchlený vklad do katastra nehnuteľností. Z rozsudku vyplýva, že súd pri hodnotení dôkazov neprihliadol na smrť dlžníka pred nadobudnutím vykonateľnosti rozhodnutia o vymáhanej pohľadávke ani na rozhodnutie o dedičstve Okresného súdu Rožňava 7D/103/2020 – 48 z 9.12.2020 po dlžníkovi, ktorým bolo konanie pre nemajetnosť dlžníka zastavené (pričom medzi stranami sporu nebola táto skutočnosť sporná) a tým stratu jeho pasívnej exekučnej legitímácie vyhodnotil ako skutočnosť nemajúcu vplyv na rozhodnutie. Odvolateľka mala za to, že súd nesprávne vyložil ust. § 42a ods. 1 OZ z hľadiska jeho účelu, že v čase rozhodovania súdu nebolo možné začať ani viesť exekúciu na majetok povinného (lebo rozhodnutie nie je vykonateľné, dlžník v priebehu patričnej lehoty zomrel), z čoho vyplýva záver o strate odporového oprávnenia žalobcu, ktorý nemá možnosť vymáhať svoju pohľadávku v exekúcii, keďže iba v exekúcii vedenej na majetok dlžníka je možné uspokojiť pohľadávku žalobcu z odporovaného právneho úkonu.

10. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že rozsudok súdu prvej inštancie je vecne správny a navrhol, aby ho odvolací súd potvrdil. Mal za to, že námietkami žalovanej sa súd prvej inštancie v konaní už zaoberal. Zotrval na svojej predchádzajúcej argumentácii a mal za to, že súd prvej inštancie náležite odôvodnil svoje rozhodnutie, preto podľa jeho názoru, nie je daný odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b/. Žalovaná sa podľa neho nezmieňuje o takom intenzívnom pochybení súdu, že by to mohlo byť kvalifikované ako porušenie jej práva na spravodlivý proces. V súvislosti s riadnym odôvodnením poukazoval na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, judikatúru Ústavného súdu SR v zmysle ktorej, nie je nutné, aby na každú žalobnú námietku bola daná súdom podrobná odpoveď a rozsah povinnosti odôvodniť súdne rozhodnutie sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí byť analyzovaný s ohľadom na okolnosti každého prípadu. Výlučne prípad, keď súd v odôvodnení nereaguje na zásadnú, relevantnú námietku, súvisiacu s predmetom súdnej ochrany prednesenú stranou sporu, je potrebné tento nedostatok považovať za prejav arbitrárnosti (svojvoľnosti), čo podľa žalobcu rozhodne nie je tento prípad. Ak žalovaná tvrdí, že údajne súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam mal žalobca za to, že ide len o jej subjektívny pohľad na vec.

11. Žalovaná reagovala na vyjadrenie žalobcu podaním, v ktorom zotrvala na skutočnostiach uvedených v odvolaní.

12. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd (§ 34 CSP), prejednal odvolanie žalovanej ako podané včas (§ 362 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 až § 361 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 až § 358 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 a § 380 CSP a z hľadiska uplatnených odvolacích dôvodov, s prihliadnutím na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok konania v zmysle ust. § 380 ods. 2 CSP a dospel k záveru, že odvolanie žalovanej nie je dôvodné.

13. Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 15.2.2024 o 9.35 hod. v pojednávacej miestnosti č. dverí 210, 2. poschodie, pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozhodnutia boli zverejnené na úradnej tabuli Krajského súdu v Košiciach v zmysle ustanovenia § 219 ods. 1, 3 CSP, § 378 ods. 1 CSP a § 385 ods. 1 CSP a contrario.

14. Žalovaná podala odvolanie z dôvodov podľa § 365 ods.1 písm. b/, f/ a h/ CSP.

15. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b/ CSP je naplnený, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Ide o taký procesný postup súdu, ktorým sa strane sporu odnímajú tie procesné práva, ktoré mu zákon priznáva. Vo všeobecnosti ide o taký postup súdu, ktorým sa strane sporu znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. K odňatiu možnosti pred súdom konať dochádza tiež vtedy, keď súd nedostatočne odôvodní svoje rozhodnutie, t.j. že dôvody rozhodnutia nespĺňajú požiadavky kladené ustanovením § 220 ods. 2, 3 CSP.

16. Odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. f/ CSP je daný v prípade nesprávneho postupu súdu prvej inštancie pri hodnotení výsledkov vykonaného dokazovania, teda v prípade, ak súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z dôkazov nevyplynuli alebo neboli účastníkmi prednesené, prípadne nevyšli počas konania nijak inak najavo. Môže sa jednať aj o prípad, keď súd neprihliadol na skutočnosti, ktoré boli preukázané alebo vyšli počas konania najavo inak. O nesprávne skutkové zistenie môže ísť aj v prípade, ak dôjde k logickému rozporu v hodnotení dôkazov, t.j. skutočnosti, ktoré vyplynuli z prednesov účastníkov alebo vyšli v konaní najavo inak súd vyhodnotil tak, že to vyvolávalo logický rozpor. Skutkové zistenia nezodpovedajú vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s ust. § 191 ods 1, 2 CSP alebo ak výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z ust. § 192, 193 a 205 CSP, pričom sa jedná o také skutkové zistenia, na základe ktorých súd prvej inštancie vec posúdil po právnej stránke.

17. K odvolaciemu dôvodu v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. h/ CSP odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu prvej inštancie, pri ktorej aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav, tzn. vyvodzuje zo skutkového zistenia aké práva a povinnosti majú strany sporu podľa príslušného právneho predpisu. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav (skutkové zistenie), pričom o mylnú aplikáciu právnych predpisov ide, ak použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť alebo aplikoval správny predpis, ale nesprávne ho vyložil, príp. ho na daný skutkový stav inak nesprávne aplikoval (z podradenia skutkového stavu pod právnu normu vyvodil nesprávne právne závery o právach a povinnostiach strán sporu).

18. Po preskúmaní napadnutého rozsudku a predchádzajúceho procesného postupu súdu prvej inštancie v rozsahu odvolacích námietok žalovanej (§ 379 ods. 1, § 380 ods. 1, 2 CSP) odvolací súd dospel k záveru, že uplatnené odvolacie dôvody v prejednávanej veci nie sú preukázané a rozhodnutie súdu prvej inštancie je zákonné a vecne správne. Odvolací súd nezistil, že by skutkové zistenia súdu prvej inštancie boli nesprávne, nezodpovedajúce tvrdeniam strán a vykonaným dôkazom, príp. založené na chybnom hodnotení vykonaných dôkazov alebo, že by súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov strán nevyplynuli alebo nevyšli za konania najavo, opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo na zistený skutkový stav aplikoval nesprávny právny predpis alebo správne použitý právny predpis (právnou normu) nesprávne vyložil, príp. ho na zistený skutkový stav nesprávne aplikoval. Súd prvej inštancie vykonal dokazovanie

v potrebnom rozsahu a náležite zistil skutkový stav veci, vzal do úvahy iba skutočnosti preukázané vykonanými dôkazmi, ktoré vyhodnotil podľa zásad vyplývajúcich z ust. § 191 a nasl. CSP, v súlade so zákonom a správnym spôsobom vo vzťahu k uplatnenému nároku, prihliadajúc na rozhodujúce skutkové tvrdenia a relevantné argumenty sporových strán, a dospel k správnym skutkovým zisteniam, na ktorých založil svoje rozhodnutie. Uplatnený nárok tiež správne právne kvalifikoval a právne predpisy a relevantné zák. ustanovenia aj správne interpretoval a zo zisteného skutkového stavu vyvodil zodpovedajúce právne závery o právach a povinnostiach sporových strán.

19. Odvolací súd nezistil pochybenia ani v procesnom postupe súdu prvej inštancie porušujúce procesné práva strán alebo právo na spravodlivý proces, príp. odnímajúce stranám sporu možnosť konať pred súdom v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. b/ CSP, ktoré by mali za následok nesprávne rozhodnutie. Skutočnosti, ktoré žalovaná uviedla v podanom odvolaní, nič nemenia na vecnej správnosti napadnutého rozsudku, lebo nie sú spôsobilé spochybniť správnosť skutkových záverov (skutkových zistení), ku ktorým dospel súd prvej inštancie, ním vykonaného hodnotenia vykonaných dôkazov a ani právnych záverov, na ktorých je preskúmané rozhodnutie založené a neumožňujú prijať rozhodnutie v danom spore v prospech žalovanej.

20. Podľa § 42a ods. 1 OZ veriteľ sa môže domáhať, aby súd určil, že dlžníkove právne úkony podľa odsekov 2 až 5, ak ukracujú uspokojenie jeho vymáhateľnej pohľadávky, sú voči nemu právne neúčinné. Toto právo má veriteľ aj vtedy, ak je nárok proti dlžníkovi z jeho odporovateľného právneho úkonu vymáhateľný alebo ak už bol uspokojený.

21. Podľa § 42a ods. 2 OZ odporovať možno právnomu úkonu, ktorý dlžník urobil v posledných troch rokoch v úmysle ukrátiť svojho veriteľa, ak tento úmysel musel byť druhej strane známy, a právnomu úkonu, ktorým bol veriteľ dlžníka ukrátený a ku ktorému došlo v posledných troch rokoch medzi dlžníkom a osobami jemu blízkymi (§ 116 a § 117) alebo ktoré dlžník urobil v uvedenom čase v prospech týchto osôb s výnimkou prípadu, keď druhá strana vtedy dlžníkov úmysel ukrátiť veriteľa aj pri náležitej starostlivosti nemohla poznať.

22. Na podanie odporovacej žaloby je aktívne vecne legitimovaný veriteľ, ktorého pohľadávka je vymáhateľná, ak právne úkony dlžníka ukracujú jeho uspokojenie. Veriteľom je ten, kto má voči dlžníkovi pohľadávku v dobe, kedy bol uskutočnený odporovateľný právny úkon a to i pohľadávka nesplattnú alebo pohľadávku, ktorá má na základe vzniknutého záväzkového právneho vzťahu vzniknúť až v budúcnosti. Podľa už ustálenej súdnej praxe (viď napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 6Cdo/253/2012 zo 17.12.2013) pod vymáhateľnou pohľadávkou v zmysle § 42a ods. 1 OZ treba rozumieť takú pohľadávkou, ktorá bola veriteľovi priznaná vymáhateľným rozhodnutím alebo iným titulom, podľa ktorého možno vykonať exekúciu. Odporovacia žaloba je totiž právnym prostriedkom slúžiacim k uspokojeniu vymáhateľnej pohľadávky veriteľa v exekučnom konaní a to postihnutím veci alebo iných majetkových hodnôt, ktoré odporovateľným právnym úkonom ušli z dlžníkovho majetku, prípadne vymožením peňažnej náhrady vo výške zodpovedajúcej prospechu získanému z odporovateľného právneho úkonu. K tejto aktuálnej rozhodovacej praxi najvyššieho súdu sa prikláňa aj občiansko-právna doktrína a reflektuje ju aj rozhodovacia prax Ústavného súdu Slovenskej republiky (viď uznesenie Pléna Ústavného súdu Slovenskej republiky PL.ÚS 39/2015 z 1.7.2015).

23. Pojem vykonateľnosť zákon spája s rozhodnutiami, ktoré ukladajú povinnosť plniť. Rozsudky na plnenie nadobúdajú vykonateľnosť márnym uplynutím lehoty na plnenie, ktorá je v zmysle § 232 ods. 3 CSP prípade 3 dni od nadobudnutia právoplatnosti – vykonateľnosť rozsudku je teda naviazaná na jeho právoplatnosť. Rozsudkom Okresného súdu Rožňava sp. zn. 5C/132/2016 z 13.12.2018, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 11Co/1918/2019 z 15.7.2020, právoplatným 9.9.2020, bol žalovaný F. E. zaviazaný zaplatiť žalobcovi 5.962.80 € s prísl. Žalovaný F. E. dňa XX.X.XXXX zomrel. Jeho smrťou však právoplatne priznaný nárok žalobcu ani povinnosť plnenia z právoplatného rozsudku nezanikla a v prejednávanej veci možno konštatovať, že doposiaľ napriek uplynutiu paričnej lehoty na základe predmetného právoplatného rozsudku k plneniu v prospech žalobcu nedošlo. Vychádzajúc z toho, že rozsudok na plnenie je vykonateľný, pod čím sa rozumie vlastnosť súdneho rozhodnutia ukladajúceho povinnosť plniť, a plneniu nedošlo, nastáva možnosť jeho priamej a bezprostrednej vynútiteľnosti zákonnými prostriedkami.

24. Pasívna vecná legitímácia je upravená v ustanovení § 42a ods. 3 OZ. Žaloba o určenie, že dlžníkov právny úkon je voči veriteľovi neúčinný, môže byť úspešná len vtedy, ak bola podaná proti osobe, s ktorou alebo v prospech ktorej bol právny úkon uskutočnený. Žaloba o zaplatenie peňažnej náhrady, ktorá je opodstatnená vtedy, ak nie je možné uspokojenie veriteľa z toho, čo odporovateľným právnym úkonom ušlo z majetku dlžníka, musí smerovať voči osobe, ktorej vznikol z odporovateľného právneho úkonu dlžníka prospech.

25. Dlžníkové právne úkony ukracujú uspokojenie vymáhateľnej pohľadávky veriteľa najmä vtedy, ak vedú k zmenšeniu majetku dlžníka a ak v dôsledku nich vzniknuté zmenšenie majetku má súčasne za následok, že veriteľ nemôže dosiahnuť uspokojenie svojej pohľadávky z majetku dlžníka, pričom ak by nebolo týchto úkonov, mohol by svoju pohľadávku z majetku dlžníka uspokojiť. K ukráteniu uspokojenia vymáhateľnej pohľadávky veriteľa teda nemôže dôjsť, ak sa síce zmenší majetok dlžníka, avšak ak vlastní dlžník napriek odporovanému právnemu úkonu a ďalším svojim dlhom taký majetok, ktorý sám o sebe postačuje k tomu, aby sa z neho veriteľ uspokojil.

26. Preukázanie úmyslu dlžníka, že mienil ukrátiť právnym úkonom svojho veriteľa nie je podmienkou odporovateľnosti vtedy, ak druhou stranou sú osoby blízke dlžníkovi (blízkou osobou je príbuzný v priamom rade, súrodenec a manžel; iné osoby v pomere rodinnom alebo obdobnom sa pokladajú za osoby sebe navzájom blízke, ak by ujmu, ktorú utrpela jedna z nich, druhá dôvodne počítavala ako vlastnú ujmu). Úmysel dlžníka ukrátiť jeho veriteľa v takomto prípade zákon predpokladá a je na osobách dlžníkovi blízkych, aby preukázali opak, t. j., že úmysel dlžníka ukrátiť veriteľa nemohli aj pri náležitej starostlivosti poznať. Úspešná obrana tejto žalovanej osoby blízkej dlžníkovi podľa ustanovenia § 42a ods. 2 OZ teda spočíva nielen v jej tvrdení, že o úmysle dlžníka ukrátiť odporovaným právnym úkonom veriteľa nevedela a ani nemohla vedieť, ale tiež v tvrdení a preukázaní toho, že o tomto úmysle nevedela a ani nemohla vedieť, napriek tomu, že vyvinula starostlivosť za účelom rozpoznania tohto úmyslu dlžníka a išlo pritom o náležitú starostlivosť. Vynaloženie náležitej starostlivosti predpokladá, že osoba blízka dlžníkovi vykonala s ohľadom na okolnosti prípadu a s prihliadnutím k obsahu právneho úkonu dlžníka takú činnosť (aktivitu), aby úmysel dlžníka ukrátiť veriteľa, ktorý tu v dobe odporovaného právneho úkonu objektívne vzaté musel byť, z ich výsledkov poznala, t. j. aby sa o tomto úmysle dozvedela. Ak sa jej to ani pri vynaložení náležitej starostlivosti nepodarilo, potom sa môže v zmysle ustanovenia § 42a ods. 2 OZ ubrániť odporovacej žalobe. Zákon od osoby blízkej dlžníkovi požaduje, aby sa pri právnych úkonoch s dlžníkom alebo pri právnych úkonoch, ktoré dlžník urobil v jej prospech, týmto spôsobom presvedčila, že právny úkon neukracuje veriteľa dlžníka a vedie ju k tomu, aby nerobila právne úkony (neprijímala podľa nich plnenia) na ujmu práv veriteľov dlžníka. V prípade, že sa tak nezachová, musí byť uzročená s tým, že veriteľ môže požadovať uspokojenie svojej pohľadávky tiež z majetku, ktorý na základe takéhoto právneho úkonu od dlžníka nadobudla. Je preto na žalovanej osobe blízkej dlžníkovi, aby si splnila dôkaznú povinnosť a navrhla také dokazovanie, z ktorého by nepochybne vyplynulo, že boli naplnené vyššie uvedené podmienky ubránenia sa odporovacej žalobe vo vzťahu k jej osobe. Musí preukázať, či a akú vyvinula v dobe uzavretia odporovaného úkonu činnosť (aktivitu), aby úmysel dlžníka ukrátiť týmto úkonom veriteľa poznala (mohla poznať) a že táto činnosť (aktivita) predstavovala s ohľadom na okolnosti prípadu náležitú starostlivosť. Ak by žiadnu takú činnosť (aktivitu) v dobe úkonu nevyvinula alebo ak vyvinutá činnosť nepredstavovala náležitú starostlivosť, nemôže sa už z tohto dôvodu odporovacej žalobe ubrániť. Vynaloženie náležitej starostlivosti zo strany blízkej osoby pri uskutočnení odporovateľného právneho úkonu pritom nemôže nahradiť obrana blízkej osoby, že s dlžníkom nežila v spoločnej domácnosti, že s dlžníkom nehospodárila, prípadne že dôverovala tomu, že dlžník chcel konkrétnym právnym úkonom zabezpečiť jej budúcnosť. Samotné tvrdenie žalovanej osoby blízkej dlžníkovi, že o jeho dlhoch a o jeho úmysle ukrátiť veriteľa uzavretím napríklad darovacej zmluvy, nakoľko jej dlžník (napríklad brat) neoznámil svoje dlhy a nemohla sa o nich dozvedieť, nie je pre ubránenie sa odporovacej žalobe postačujúce (podporne porovnaj aj NS ČR sp. zn. 21 Cdo 864/2000). Tiež nepostačuje argument o tom, že žalovaná nemala potrebu robiť žiadne kroky na poznanie úmyslu dlžníka ukrátiť veriteľa (napr. NS ČR sp. zn. 30 Cdo 635/2005), alebo tvrdenie, že skutočnosť, že dlžník previedol na blízku osobu majetok, aby majetkovo zabezpečil, ochránil rodinu Rozhodujúce teda bolo, či a akú vyvinula žalovaná v dobe darovacej zmluvy činnosť (aktivitu), aby úmysel dlžníka, svojho brata ukrátiť touto zmluvou veriteľa, poznala (mohla poznať), a či táto činnosť (aktivita) predstavovala s ohľadom na okolnosti prípadu „náležitú starostlivosť“. Odvolací súd sa stotožňuje s názorom súdu prvej inštancie, že nebolo v konaní preukázané žiadne také aktívne konanie žalovanej v súvislosti s uzatvorením odporovanej darovacej zmluvy, ktoré by nasvedčovalo jej snahe zistiť alebo sa aspoň dozvedieť o úmysle brata (dlžníka) ukrátiť veriteľa. Žalovaná nepreukázala, aby v tejto súvislosti vyvinula

nejakú relevantnú činnosť, z výsledkov ktorej by mohla ukracujúci úmysel brata (dlžníka) rozpoznať alebo sa aspoň o ňom aspoň dozvedieť.

27. Podľa § 42b ods. 2 OZ právo odporovať právnomu úkonu sa uplatňuje proti tomu, kto mal z odporovateľného právneho úkonu dlžníka prospech.

28. Podľa § 42b ods. 4 OZ právny úkon, ktorému veriteľ s úspechom odporoval, je právne neúčinný a veriteľ môže požadovať uspokojenie svojej pohľadávky z toho, čo odporovateľným právnym úkonom ušlo z dlžníkovho majetku; ak to nie je možné, má právo na náhradu voči tomu, kto mal z tohto úkonu prospech.

29. Z okolností konkrétne prejednávanej veci vyplýva, že uzavretou darovacou zmluvou dlžník F. E. jednoznačne ukrátil uspokojenie vymáhateľnej pohľadávky žalobcu, lebo v dôsledku tohto právneho úkonu sa mu tak zmenšil majetok, že žalobca nemohol dosiahnuť uspokojenie svojej pohľadávky z jeho majetku, pričom ak by takúto darovaciu zmluvu neuzavrel, žalobca mohol svoju pohľadávku z jeho majetku uspokojiť.

30. Žalobca ako aktívne legitimovaný v konaní (mal voči dlžníkovi F. E. pohľadávku v dobe uskutočnenia odporovateľného právneho úkonu, darovacej zmluvy) správne označil žalovanú za pasívne legitimovanú osobu, pretože ona mala ako bezodplatná nadobúdatelka nehnuteľnosti z odporovanej darovacej zmluvy prospech. Žalovaná síce v priebehu konania, v roku 2021, darovanú nehnuteľnosť previedla na nových vlastníkov, ale ani vtedy však jej pasívna vecná legitimácia nezanikla a veriteľ má naďalej možnosť odporovať voči tejto osobe, hoci sa majetok v jej dispozícii už nenachádza.

31. V takomto prípade, kedy nie je možné požadovať uspokojenie pohľadávky z toho, čo odporovateľným právnym úkonom ušlo z dlžníkovho majetku, má veriteľ voči tomu, kto mal z tohto úkonu prospech, právo na náhradu. Veriteľ, ktorý s úspechom odporoval právnomu úkonu podľa § 42a OZ má voči tomu, kto mal z tohto úkonu prospech, právo na náhradu v peniazoch, ak sa uňho nenachádza vec nadobudnutá týmto úkonom (pozri rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/26/1997, uverejnené pod R 88/2001).

32. Odporovateľný právny úkon sa stáva neúčinný až tým, že ho súd za neúčinný vyhlási. Odporovateľnosť nemožno riešiť ako predbežnú otázku, keď i zo samotného gramatického výkladu ustanovenia § 42b ods. 4 OZ vyplýva, že právna neúčinnosť právneho úkonu je dôsledkom úspešného odporovania. Uvedené ustanovenie zakladá veriteľovi priamy nárok domáhať sa náhrady voči tomu, kto mal z odporovateľného úkonu prospech, pri splnení podmienky v ňom uvedenej, ktorý však nemôže predchádzať úspešnému odporovaniu, pretože môže nastať až ako jeho právny dôsledok. Priznaniu takéhoto nároku musí predchádzať právoplatné určenie neúčinnosti právneho úkonu (4Cdo/44/2007). Zmyslom žaloby je teda dosiahnutie súdneho rozhodnutia, ktorým je určené, že právny úkon dlžníka, ukracujúci uspokojenie veriteľovej vymáhateľnej pohľadávky je voči veriteľovi neúčinný.

33. Podobne podľa právnej vety uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/101/2017 z 27.2.2020 žalobu o vyslovenie neúčinnosti právneho úkonu nemôže súd zamietnuť len z dôvodu, že prichádza do úvahy iba žaloba na plnenie v zmysle § 42b ods. 4 veta za bodkočiarkou Občianskeho zákonníka. Podľa odôvodnenia tohto uznesenia „Predpokladom naplnenia účelu odporovateľnosti je teda v prvom rade dosiahnutie výroku rozsudku, ktorým sa konkrétny právny úkon určí za neúčinný. Existencia rozsudového výroku o neúčinnosti konkrétneho právneho úkonu dlžníka je podkladom pre uspokojenie veriteľovej pohľadávky. Následne na uspokojenie veriteľovej vymáhateľnej pohľadávky možno vykonať exekúciu napr. predajom veci tak, ako by k zmene jej vlastníctva z dlžníka na iný subjekt (subjekt žalovaný v konaní o určenie neúčinnosti právneho úkonu) nebolo došlo (§ 42b ods. 4, časť vety pred bodkočiarkou OZ). Pokiaľ však nie je možné uspokojiť vymáhateľnú pohľadávku veriteľa z toho, čo odporovateľným úkonom ušlo z dlžníkovho majetku, právoplatný rozsudok o neúčinnosti právneho úkonu veriteľovi uspokojenie pohľadávky neumožní. Judikatúra je totiž konštantná v tom, že rozhodnutím o odporovacej žalobe nedochádza k zmene subjektu povinného v exekučnom konaní (rozsudok NSSR z 13.10.2011 sp. zn. 3 M Cdo 15/2010). Rozhodnutie, ktorým súd odporovacej žalobe vyhovel, nerieši, a to ani v procesnej rovine, postavenie účastníkov exekučného konania; určuje len neúčinnosť právneho úkonu s tými dôsledkami, že veriteľ (oprávnený) môže požadovať uspokojenie svojej vymáhateľnej pohľadávky z toho, čo daným právnym úkonom ušlo z dlžníkovho (povinného) majetku. Zo zákona

nevyplýva ani právo veriteľa domáhať sa žalobou voči osobe, v prospech ktorej bol právny úkon urobený uloženia povinnosti strieť výkon rozhodnutia postihnutím majetku, ktorý bol predmetom odporovateľného právneho úkonu. Ak teda nie je možné uspokojiť vymáhateľnú pohľadávku veriteľa z toho, čo odporovateľným úkonom ušlo z dlžníkovho majetku, má veriteľ právo na náhradu voči tomu, kto mal z odporovateľného právneho úkonu prospech. Ide o peňažnú náhradu, ktorá nepodlieha právnemu režimu náhrady škody a táto náhrada je obmedzená výškou získaného prospechu. Toto právo musí veriteľ uplatniť žalobou na plnenie. Toto právo môže veriteľ uplatniť samostatnou žalobou alebo súčasne v jednej žalobe spolu s nárokom na určenie neúčinnosti právneho úkonu. Súd však nemôže žalobu o vyslovenie neúčinnosti právneho úkonu zamietnuť z dôvodu, že prichádza do úvahy iba žaloba na plnenie v zmysle § 42b ods. 4 veta za bodkočiarkou OZ. Žaloba na plnenie totiž nie je odporovacou žalobou v zmysle § 42b ods. 1 OZ.“ Z ďalšieho textu uznesenia vyplýva tiež, že súd je povinný rozhodnúť o tom, či predmetným právnym úkonom boli alebo neboli naplnené podmienky uvedené v ustanovení § 42a OZ.

34. V súvislosti s odvolacou argumentáciou týkajúcou sa nemožnosti exekučného konania pre úmrtie dlžníka, odvolací súd poukazuje aj na uznesenia Ústavného súdu SR, vid' uznesenie sp. zn. II. ÚS 153/2020 z 15.4.2020 a uznesenie sp. zn. IV. ÚS 575/2020 z 10.11.2020 „Ústavné konformnému výkladu ustanovenia § 42b ods. 4 OZ zodpovedá, že neúčinnosť právneho úkonu nespôsobuje zmenu povinného z exekučného titulu. V prípade naplnenia prvej hypotézy dotknutého ustanovenia má veriteľ možnosť požadovať uspokojenie svojej pohľadávky z toho, čo ušlo z dlžníkovho majetku, nie však proti tomu, kto tento ušlý majetok dlžníka nadobudol. Pasívne legitimovaným v exekučnom konaní je preto dlžník a zmena osoby povinného by prichádzala do úvahy, len ak by malo dôjsť k uspokojeniu vymáhateľnej pohľadávky veriteľa na základe druhej hypotézy uvedenej v § 42b ods. 4 OZ.“ Aj podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3MCdo/15/2010 citované ustanovenie umožňuje veriteľovi, aby sa v exekúcii domohol uspokojenia vymáhateľnej pohľadávky z majetku, ktorý dlžníkovi ušiel v dôsledku jeho odporovateľného právneho úkonu. Rozhodnutie, ktorým súd odporovacej žalobe vyhovel, nerieši, a to ani v procesnej rovine postavenie účastníkov exekučného konania; určuje len neúčinnosť právneho úkonu s tými dôsledkami, že veriteľ (oprávnený) môže požadovať uspokojenie svojej vymáhateľnej pohľadávky z toho, čo daným právnym úkonom ušlo z dlžníkovho (povinného) majetku (§ 42b ods. 4 časť vety pred bodkočiarkou). Z uvedeného zákonného ustanovenia možno jednoznačne vyvodit', že neúčinnosť právneho úkonu smeruje vo vzťahu k majetku a nie voči osobe. Pasívne legitimovaným v exekučnom konaní je preto povinný a nie osoba, ktorá na základe právneho úkonu, ktorý bol rozhodnutím súdu v zmysle § 42b vyhlásený za neúčinný, nadobudla od dlžníka exekúciou postihnutý majetok. Zmena osoby povinného by prichádzala do úvahy len vtedy, ak by malo dôjsť k uspokojeniu vymáhateľnej pohľadávky veriteľa v prípade uvedenom v § 42b ods. 4, časť vety za bodkočiarkou. Takýto postup môže nastať napr. za situácie, keď bola vec predmetom ďalšieho predaja a už nie je vo vlastníctve osoby, na ktorú bola povinným prevedená. Časť vety za bodkočiarkou § 42b ods. 4 OZ totiž už smeruje voči osobe a nie voči majetku. To znamená, že zmena osoby povinného je nutná len vtedy, ak vymáhateľná pohľadávka oprávneného má byť uspokojená z iného majetku ako z toho, kto podľa výroku rozsudku v konaní o odporovateľnosť právneho úkonu získal nejaký prospech.

35. V okolnostiach konkrétne posudzovanej veci súd správne posúdil splnenie podmienok pre aplikáciu ust. § 42a, keď dospel k záveru o neúčinnosti darovacej zmluvy k bytu uzavretej medzi dlžníkom F. E. a jeho sestrou D. E.. Vzhľadom na to, že táto v priebehu konania spornú nehnuteľnosť previedla a nie je jej vlastníčkou v súčasnosti, prichádza do úvahy použitie ust. § 42b ods. 4 časť vety za bodkočiarkou OZ. Podľa nej má veriteľ právo na peňažnú náhradu voči tomu, kto mal z odporovateľného právneho úkonu prospech, v tomto prípade proti žalovanej. Toto právo musí veriteľ uplatniť žalobou na plnenie. Predpokladom na podanie tejto žaloby je úspech v konaní o odporovateľnosť právneho úkonu.

36. Ako vyplýva z vyššie citovaných rozhodnutí vyšších súdnych inšancií v konaní o odporovateľnosť právneho úkonu nie je predmetom riešenia otázka následného exekučného konania a účastníctva v ňom ale len vyriešenie toho, či predmetným právnym úkonom boli alebo neboli naplnené podmienky uvedené v ustanovení § 42a OZ. V danom prípade sa odvolací súd stotožňuje so spôsobom, ako žalobou nastolenú otázku vyriešil súd prvej inštalácie a rozsudok ako vecne správny potvrdil.

37. Záverom odvolací súd zároveň poukazuje na to, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené sporovou stranou, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do

všetkých detailov sporu uvádzaných stranami sporu. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového ale aj odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 3. júla 2003 sp. zn. IV. ÚS 115/2003).

38. Žalobca bol v odvolacom konaní úspešný, preto mu bola priznaná plná náhrada trov odvolacieho konania (§396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP).

39. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0. (§ 393 ods. 2 posledná veta CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).